

Số: **03/2024/QĐST-VDS**
Ngày: 09/7/2024
V/v: Tuyên bố một người mất
năng lực hành vi dân sự;

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”

TÒA ÁN NHÂN DÂN THỊ XÃ CHƠN THÀNH, TỈNH BÌNH PHƯỚC

Với thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Chủ tọa phiên họp: Bà **Dương Thị Thúy** - Thẩm phán

Thư ký phiên họp: Bà **Vũ Thị Vi** - Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân thị xã Chơn Thành, tỉnh Bình Phước;

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã Chơn Thành tham gia phiên họp: Ông Trương Văn Sa - Kiểm sát viên.

Ngày 09 tháng 7 năm 2024, tại Trụ sở Tòa án nhân dân thị xã Chơn Thành, tỉnh Bình Phước mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 04/2024/TLST-VDS ngày 09 tháng 5 năm 2024 về việc “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*” theo Quyết định mở phiên họp số: 03/2024/QĐPH-VDS ngày 26 tháng 6 năm 2024 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu: Bà **Phạm Thị Thanh X**, sinh năm 1945; nơi cư trú: Tổ D, khu phố C, phường M, thị xã C, tỉnh Bình Phước.

Người đại diện theo ủy quyền: Ông **Nguyễn Minh T**, sinh năm 1988; nơi cư trú: Ấp Đ, xã M, huyện D, tỉnh Bình Dương

Người liên quan: Bà **Đỗ Thị D**, sinh năm 1971; nơi cư trú: Tổ D, khu phố C, phường M, thị xã C, tỉnh Bình Phước.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

Ông **Đỗ Mạc T1**, sinh năm 1938; nơi cư trú: Tổ D, khu phố C, phường M, thị xã C, tỉnh Bình Phước

Bà **Đỗ Thị C**, sinh năm 1973; nơi cư trú: Ấp Đ, xã M, huyện D, tỉnh Bình Dương

Bà **Đỗ Thị L**, sinh năm 1975; nơi cư trú: Khu phố C, phường M, thị xã C, tỉnh Bình Phước

Bà **Đỗ Thị N**, sinh năm 1980; nơi cư trú: Khu phố C, thị trấn D, huyện D, tỉnh Bình Dương

Bà **Đỗ Thị N1**, sinh năm 1982; nơi cư trú: Ấp F, xã L, huyện L, tỉnh Bình Phước.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu ngày 11/4/2024 và trong quá trình giải quyết việc dân sự, người yêu cầu – bà Phạm Thị Thanh X; người đại diện theo ủy quyền của bà X – ông Nguyễn Minh T yêu cầu Tòa án giải quyết:

Bà Phạm Thị Thanh X và ông Đỗ Mạc T1 là vợ chồng và sinh ra 05 người con trong đó có bà Đỗ Thị D. Bà Đỗ Thị D bị nhiễm chất độc màu da cam từ lúc còn trong bụng mẹ nên từ khi sinh ra cho đến nay bà D không được bình thường, không nhận thức và điều khiển được hành vi của mình. Do đó, nay bà X yêu cầu Tòa án tuyên bố bà D mất năng lực hành vi dân sự để gia đình bà X cử người giám hộ thực hiện các giao dịch dân sự cho bà D.

Quá trình giải quyết việc dân sự người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan ông Đỗ Mạc T1 trình bày:

Ông Đỗ Mạc T1 là cha ruột của bà Đỗ Thị D. Bà Đỗ Thị D bị nhiễm chất độc màu da cam từ lúc còn trong bụng mẹ nên từ khi sinh ra cho đến nay bà D không được bình thường, không nhận thức và điều khiển được hành vi của mình. Do đó, nay bà X yêu cầu Tòa án tuyên bố bà D mất năng lực hành vi dân sự thì ông T1 thống nhất với yêu cầu của bà X.

Quá trình giải quyết việc dân sự người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan bà Đỗ Thị C, bà Đỗ Thị L, bà Đỗ Thị N, bà Đỗ Thị N1 thống nhất trình bày:

Bà Đỗ Thị C, bà Đỗ Thị L, bà Đỗ Thị N, bà Đỗ Thị Nghĩa 1 em ruột của bà Đỗ Thị D. Bà Đỗ Thị D bị nhiễm chất độc màu da cam từ lúc còn trong bụng mẹ nên từ khi sinh ra cho đến nay bà D không được bình thường, không nhận thức và điều khiển được hành vi của mình. Do đó, nay bà X yêu cầu Tòa án tuyên bố bà D mất năng lực hành vi dân sự thì bà C, bà L, bà N, bà N1 thống nhất với yêu cầu của bà X.

Quá trình giải quyết việc dân sự, ngày 13/5/2024, bà X có đơn yêu cầu Tòa án trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với bà D, ngày 15/5/2024 Tòa án đã ra quyết định trưng cầu giám định và được Viện pháp y tâm thần T2 trả lời tại Kết luận giám định pháp y tâm thần số 366/KL-VPYTW ngày 10/6/2024 đối với Đỗ Thị D như sau:

- Về y học: Hiện nay: Đang sự bị bệnh chậm phát triển tâm thần nặng (F72-ICD.10)

- Về năng lực nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện nay: Đang sự Mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Tại phiên họp: Người đại diện theo ủy quyền của người yêu cầu bà Phạm Thị Thanh X là ông Nguyễn Minh T vẫn giữ nguyên yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Đỗ Thị D bị mất năng lực hành vi dân sự.

Đại diện Viện kiểm sát tham gia phiên họp phát biểu quan điểm:

-Việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, Thư ký trong quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp tuân thủ đúng các quy định của pháp luật tố tụng dân sự. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự chấp hành đúng các quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

-Về việc giải quyết việc dân sự:

Dựa trên kết quả trưng cầu giám định do V đề nghị Tòa án tuyên bố bà Đỗ Thị D mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của các đương sự tại phiên họp và ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã Chơn Thành, Tòa án nhân dân thị xã Chơn Thành nhận định:

[1] Về quyền yêu cầu và thẩm quyền giải quyết đơn yêu cầu:

Theo quy định tại khoản 1 Điều 376 Bộ luật tố tụng dân sự thì: *Người có quyền yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự là người có quyền, lợi ích liên quan, cơ quan, tổ chức hữu quan có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo quy định của Bộ luật dân sự.*

Căn cứ vào Điều 19 và 22 Bộ luật dân sự năm 2015 thì:

“ Năng lực hành vi dân sự của cá nhân là khả năng của cá nhân bằng hành vi của mình xác lập, thực hiện quyền, nghĩa vụ dân sự” và “Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.... Giao dịch dân sự của người mất năng lực hành vi dân sự phải do người đại diện theo pháp luật xác lập, thực hiện”;

Như vậy, căn cứ vào quy định trên và chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự thì bà Phạm Thị Thanh X là mẹ ruột của bà Đỗ Thị D. Bà X cho rằng bà D bị nhiễm chất độc màu da cam nên từ khi sinh ra đã không được bình thường, không nhận thức và điều khiển được hành vi nên bà X yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Đỗ Thị D mất năng lực hành vi dân sự để có người đại diện theo pháp luật trong các giao dịch dân sự là phù hợp với quy định của pháp luật về người có quyền yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

Ngoài ra, theo quy định tại khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự quy định về thẩm quyền giải quyết việc dân sự thì yêu cầu của bà X thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thị xã Chơn Thành, tỉnh Bình Phước.

[2] Về nội dung: Trong quá trình giải quyết việc dân sự những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan gồm: Ông Đỗ Mạc T1 là Cha đẻ của bà D và các anh chị em còn lại của bà D là các bà Đỗ Thị C, Đỗ Thị L, Đỗ Thị N, Đỗ Thị N1 cũng thống nhất bà D không nhận thức được hành vi của mình, mọi sinh hoạt đều cần phải có sự hỗ trợ, giúp đỡ của người nhà. Việc bà X yêu cầu Tòa án tuyên bố bà D mất năng lực hành vi dân sự thì ông T1, bà C, bà L, bà N, bà N1 thống nhất và không có ý kiến gì.

Mặt khác, căn cứ vào Kết luận giám định pháp y tâm thần số 366/KL-VPYTW ngày 10/6/2024 của Viện pháp y Tâm thần Trung ương T2 đối với Đỗ Thị D thì:

- Về y học: Hiện nay: Đương sự bị bệnh chậm phát triển tâm thần nặng (F72-ICD.10)

- Về năng lực nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện nay: Đương sự Mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Do đó, theo quy định tại Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015 và chương XXIII của Bộ luật tố tụng dân sự thì yêu cầu của bà X về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Đỗ Thị D bị mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở nên được chấp nhận.

[3] Lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự: 300.000 đồng. Tuy nhiên, bà X là người cao tuổi nên thuộc trường hợp được miễn lệ phí.

[4] Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát là có cơ sở nên được chấp nhận.

Vì các lẽ trên.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ điều 22 Bộ Luật dân sự, khoản 1 điều 27, khoản 2, điều 39, các điều 370,371,372 và chương XXIII của Bộ luật tố tụng dân sự.

Căn cứ Điều 37 Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Phạm Thị Thanh X.

Tuyên bố: Bà Đỗ Thị D, sinh năm 1971; nơi cư trú: Tổ D, khu phố C, phường M, thị xã C, tỉnh Bình Phước mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí: Bà Phạm Thị Thanh X được miễn lệ phí.

3. Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo Quyết định này trong hạn 10 ngày kể từ ngày ra Quyết định, nếu vắng mặt tại phiên họp được quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Quyết định được tổng đạt hợp lệ.

Nơi nhận;

- TAND tỉnh Bình Phước;
- VKSND Chơn Thành;
- Chi cục THADS thị xã Chơn Thành
- Các đương sự
- Lưu;

THẨM PHÁN

đã ký

Dương Thị Thúy